

Martyr for sin Sag, naar det kommer an derpaa, og man skal ikke søge at reducere Martyrdommen til Intet, og jo mere man skaffer Leilighed til at bruge den hemmelige Stemmeurne, desto lettere kan man ogsaa naae derhen.

Monrad: Jeg skulde ikke have taget Ordet, dersom ikke den sidst ærede Taler, som det forekommer mig, havde stillet denne Sag paa en uriglig Maade, idet han har stillet den saaledes, som om her var Tale om heel og holdent i alle Sager at antage enten den hemmelige eller den offentlige Afstemning. Men herom er Taleren ikke. Spørgsmaalet er kun om Minoriteten i enkelte Sager skal kunne være berettiget til at fordre den hemmelige Stemmegivning. Der er allerede anført Tilfælde, hvori dette kan være ønskeligt, og paaberaabt mange Grunde herfor. Mine Herrer! For Mange stiller en Sag sig saaledes, at de strax derom fatte en afgjort og bestemt Mening, hos Andre derimod træder mere Sagens forskjellige Sider frem, saa at de forskjellige Grunde ballancere hinanden og de egentlig have Valget mellem forskellige Meninger, der søge at gjøre sig gjældende derom. Disse Sidste, de have ikke en saa fast og afgjort Mening som hine; de ere ikke saa villige til sieblikkelig at gjøre sig til „Martyrer“ for en Mening, men undgaae da ogsaa, hvad der stundom kan blive Tilfældet med hine, mulig endog kort Tid efter at ville være Martyrer for den modsatte Mening. (Hør!) Naar de forskellige Meninger saaledes undertiden holde hinanden Ligevægten for en Mand, da kan der være Diebliske, hvor uvedkommende Gensyn lettere kunne gjøre Udslaget. Og, mine Herrer! jeg troer, at der for alle Medlemmer kan være Lider, i hvilke den hemmelige Afstemning kan være ønskelig. Den kan være det i saadanne Tilfælde, hvor Folket er i stærk Bevægelse, naar man hos de ellers rolige Tilhørere sporer Folkets Harm, naar disse ere ligesom Forposten for den Mængde, som truende venter udenfor paa den Afstemning, som skal finde Sted her; i saadanne Tilfælde, hvor Manden veed, at naar han drager fra dette Sted, finder han maaskee, naar han kommer hjem, sin Afsked, som Folge af hans Afstemning. Mine Herrer! dersom Nogen siger om sig selv, at han veed, at han i saadanne Tilfælde bestaaer Proven, saa siger jeg, at han ikke burde sige det førend

han har bestaaet den. (Hør! Hør!). Da først kan han sige det om sig selv. Og den, som har bestaaet Proven, han tage sig vel i Agt, at han ikke falder, om han anden Gang skulde sættes paa Prove. Dog det er ikke alene i saadanne Tilfælde, at en hemmelig Afstemning kan faae Betydning. Saadanne stærke Begivenheder, saadanne overordentlige Tilfælde, de kunne indvirke selv paa den stærkeste; der gives imidlertid noget mindre stærke Omstændigheder, der kunne indvirke paa mindre stærke Mand. Man tænke sig f. Ex., at der heri Salen opstod et stærkt veldisciplineret politisk Parti, der strengt haandhave de Orden og Disciplin blandt dets Tilhængere, og at Disciplinen udviklede sig saa strengt, at den lagde Baand paa Friheden. Det kan da vel være, at i et saadant Tilfælde vilde en hemmelig Stemmegivning staae et Medlem den Frihed, som et velorganiseret Parti kan have berøvet ham, at den kan værne om den Enkelte, saa at han følger sin Overbeviisning. Den kan i saadanne Tilfælde være maaskee den første Begyndelse til en Selvstændighed, som senere træder frem baade i Ord og Gjerning. Altsaa, det er ikke alene ved store Begivenheder og i alvorfulde Lider, men ogsaa under andre Omstændigheder og Forhold, at det kan være af Bigtighed for det enkelte Medlem paa Thinget, i enkelte Tilfælde at kunne bruge den hemmelige Afstemning. Der er talt meget om denne Stemmegivnings moralske Charakter. Der er sagt, at Mandighed, Aabenhed og Frimodighed, at de skulle være den offentlige Stemmegivnings Særkjende. Ja! mine Herrer! dersom de kunne bringe det dertil, at den frygtomme Mand, altid naar han stemte offentligt, stemte saaledes, som han havde villet stemme, dersom han havde stemt hemmeligt, da vilde der være Sandhed i denne Tale om Mandighed, Frimodighed og Aabenhed; men sandelig jeg kan ikke kalde den Mand mandig, frimodig og aaben, som tvungen af den offentlige Afstemning stemmer mod sin Overbeviisning, nei, det kan jeg ikke kalde Mandighed, Frimodighed og Aabenhed. Det, hvorpaa det her kommer an, er, at Forsamlingens Beslutninger komme til at stemme overeens med Forsamlingens virkelige Overbeviisning. Kan nu